

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Մույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նշ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

173

351.71 (47.925)

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԷ 1931 Թ. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ե ՀՍԽՅ ԺՈՂԿՈՄԽՈՐՅԻ ԿՈՂՄԻՑ
1931 Թ. ԱՊՐԻԼԻ 22-ԻՆ

ՀԱՏՎ ԱԾ 1

ԸՆԳՆԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

1. Միասնական գյուղատնտեսական հարկի յենթակա յեն՝

ա) կողիկախի անասնաթյունները (գյուղատնտեսական կամուսաններ, գյուղատնտեսական արտելներ և միատեղ հող մշակող ընկերություններ) :

բ) կոլտնտեսականների անասնաթյան չհանրայնացված մասը .

գ) անհատական գյուղացիական անասնաթյունները :

2. Խառն անայնոցործական-գյուղատնտեսական արտելները, վարոնք մտնում են անայնոցործական կոոպերացիայի ցանցի մեջ, յենթակա յեն գյուղհարկի իրենց ամբողջ յեկամուս-

ների համեմատ, յեթև նրանց անասնաթյունը հանրայնացված է վոչ պակաս չափով, քան չըջանաթյունային մեջ մտած կոլտնտեսաթյուններում :

3. Անհատական գյուղացիական անասնաթյունների յեկամուսները, վարոնք ստացվում են պարզ միափորում յեկաներին մասնակցելուց, հարկվում են անհատական անասնաթյուններում :

4. Միասնական գյուղատնտեսական հարկի հարկային սարին սահմանվում է 1931 թ. հունվարի մեկից մինչև վերջինների 31-ը ներառյալ :

ՀԱՏՎ ԱԾ 2

ԿՈՒՏՆԵՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Ա. ԿՈՒՏՆԵՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՄԱՆ ՅԵՆԹԱԿԱ ՅԵԿԱՄՏԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

անասնական ձեռնարկաթյունների սպասարկման հետ կապված բոլոր արտադրական ծախսերը :

5. Ամեն մի կոլտնտեսաթյան հարկը հաշվվում է նրա ընդհանուր յեկամախ համեմատ : Ընդհանուր յեկամուսը վորոշվում է կոլտնտեսաթյան հարկային սարվա հաշվետվության հիման վրա :

Հարկի չափը վորոշելիս, կոլտնտեսաթյան ընդհանուր յեկամախից հանվում են՝

ա) անբաժանելի և հասարակական ու Փոնդերի համար կատարվող բոլոր մասհանումները .

բ) արտանաթյունների կարգով արվող բոլոր զեղչերը .

գ) բոլոր այն յեկամուսները, վարոնք ստացվում են ձկնորսությունից և վորոնք յենթարկվում են միասնական ձկնորսական սուրբի .

դ) կոլտնտեսաթյան վոչ-գյուղա-

Բ. ԿՈՒՏՆԵՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԵԼԸ

6. կոլտնտեսաթյունների հարկը հաշվվում է հետևյալ չափերով՝

ա) գյուղատնտեսական կամուսաններից և արտելներից, ընդհանուր յեկամախի ամեն մի սուրբուց—3 կոպեկ .

բ) միատեղ հող մշակող ընկերություններից, ընդհանուր յեկամախի ամեն մի սուրբուց—1 կոպեկ :

7. Բացի միասնական գյուղատնտեսական հարկից կոլտնտեսաթյունները արիջ վոչ մի հարկի յենթակա չեն, բացառությամբ՝ ա) չըջանաթյան հարկից այն ձեռնարկաթյունների և գրադմուսների համար, վարոնք հարկման են յենթարկվում չըջանաթյան հարկի վերաբերյալ որևէրի

համաձայն, ք) ջրային տուրքից այն շրջաններում, վորտեղ այդ տուրքը անց է կացվում:

Գ. ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՍՍԿՍՎԱԶՈՐ՝ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԻՐԵՆՅ ԿԱԶՄԻ ՄԵՁ ՍՍԿՍՎԱԶՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆՄԻ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

8. Այն կոլտնտեսությունները, վորոնց ընդհանուր յեկամուտը (չհանելով 5-րդ հոդվածում նախատեսված դրամարները) ամեն մի շնչի համար 60 ուրբուց ավելի չէ, լրիվ ազատվում են հարկից:

Շրջանային հարկային հանձնաժողովները իրավունք ունեն ատանձին դեպքերում ազատել գյուղհարկից սակավագործության հետեւանքով նաև այնպիսի կոլտնտեսություններ, վորոնց ամեն մի շնչին ընկնող ընդհանուր յեկամուտը 60 ուրբ. բարձր է, բայց 75 ուրբուց ավելի չէ:

9. Կոլտնտեսությունները հարկելու ժամանակ 75 տոկոսով գեղչ է տրվում այն հողերի յեկամուտներից, վորոնք հանձնված են կոլտնտեսությունը այնպիսի սակավագործ տնտեսությունների կողմից, վորպիսիք 1930 թ. անհատական տնտեսություն ունեցած ժամանակ սակավագործության հետեւանքով ազատվել են հարկից:

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՉԱՐԳԱՅՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

10. Ցանքի տարածությունը ընդարձակելու նպատակով կոլտնտեսություններում հարկից ազատվում են՝

- ա) 1930 թ. համեմատությամբ ցանքի ավելացրած ամբողջ տարածությունը.
- բ) 1930 թ. մշակված խամ և խոպան հողամասերը, վորոնք 1930 թ. ազատվել են հարկումից:

ԴԵՆԴԱՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

11. Կենդանարուծություն և կաթնատնտեսություն զարգացման նպատակով կոլտնտեսություններին տրվում են հետեւյալ արտոնությունները՝

- ա) բոլոր տեսակի անասունները (նույն թվում նաև ձագարները) կոլտնտեսություններում յեկամուտ չեն հարկի.
- բ) այն կոլտնտեսություններում, վորտեղ կաթ կենտրոնի (МОЛОКОЦЕНТР) կամ խոզարուծկենտրոնի (СВИНОВОДЦЕНТР) հետ կնքած պայմանագրի հիման վրա դործում են ազրանքային կաթնամթերքներ արտադրող կամ խոզարուծական ֆերմաներ, գյուղհարկից ազատվում են՝
 - հ) իրենց ֆերմաների ամբողջ յեկամուտը և կոլտնտեսություն կողմից ֆերմային հանձնած ամբողջ կերի արժեքը.
 - դ) կերի արմատապտուղներով և ցանովի խոտերով բուսված ամեն մի հեկտար տարածություն յեկամուտը հասարեցվում է նույն կոլտնտեսություն մեկ հեկտար հացահատիկային ցանքի յեկամուտին:

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԻ ՅԵՎ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀՍՏՈՒԿ ՃՅՈՒՂԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

12. Տեխնիկական մշակույթների և գյուղատնտեսական հատուկ ճյուղերի զարգացման նպատակով, կոլտնտեսություններին տրվում են հետեւյալ արտոնությունները՝

- ա) շաքարի ճակնդեղի ցանքերը կոլտնտեսություններում լրիվ ազատվում են հարկումից.
- բ) յուրաքանչյուր հեկտար կտավհատի և կանեփի յեկամուտը կոլտնտեսություններում հավասարեցվում է կոլտնտեսության հացահատիկային ցանքի մեկ հեկտարի տարածություն յեկամուտի կեսին.
- գ) բամբակի, սոյայի, արևածաղկի

և մյուս յուրաքանչյուր բույսերի, դեղին ծխախոտի և դուլլասարի, քենդերի, դենագերչակի, կենաֆի, դեղածաղկի, յեղիպտոցորենի, սորգոյի և չալթուկի ցանքերը, ինչպես նաև բակլային բույսերի սերմարուծարաններն, բանջարանոցները, պողատու ալգիները, խաղողի ալգիները և հատապտուղ տըրկարանները հարկելու ժամանակ, այդ մշակույթների ամեն մի հեկտար տարածություն ընդհանուր յեկամուտը հավասարեցվում է նույն կոլտնտեսություն մեկ մեկ հեկտար հացահատիկային ցանքի ընդհանուր յեկամուտին (իսկ յեթե ավելի կոլտնտեսությունը հացահատիկային ցանք չունի, ապա հասարեցվում է նույն շրջանի կոլտնտեսությունների մեկ հեկտար հացահատիկային ցանքի միջին յեկամուտին):

դ) Կոլտնտեսություններում միանգամայն ազատվում են հարկումից՝

- 1) ջրային հողագործություն շրջաններում դեմի հողերի վրա կատարած բամբակի ցանքերը.
- 2) 1930 և 1931 թ. թ. բանջարանոցների համար նոր հատկացվող տարածությունները.
- 3) 1930 և 1931 թ. թ. նոր հիմնված դեղին ծխախոտի և դուլլասարի պլանտացիաները կոնդահատված կամ մեկտարացված հողամասերում—2 տարի շարունակ, հաշվելով հիմնվելու պահից. 1931 թ. նոր հիմնված դեղին ծխախոտի և դուլլասարի պլանտացիաները այդ հողամասերում—1 տարվա ընթացքում, հաշվելով հիմնելու պահից.
- և) թունարուծությունը, մեղվաբուծությունը, շերամազատությունը և թթանոցները կոլտնտեսություններում լրիվ ազատվում են հարկից:

ՅԱՆՔԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹԱՆ ՅԵՎ ԲԵՐՔԱՀԱՎԱՔԻ ԱՌԱՋԱԳՐԱՆՔՆԵՐԸ ԿԱՏԱՐԱԾ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

13. Այն կոլտնտեսություններն, վորոնք կկատարեն ցանքի մշակություն և բերքահավաքի արտադրական ծրագրերը, հաշվարկված հարկից ստանում են 10 տոկոս գեղչ:

14. Մերմարուծային կոլտնտեսությունների ցանքի մեջ մանող սերմարուծ

ծական կոլտնտեսությունները հաշվարկված հարկից ստանում են 10 տոկոս գեղչ, յեթե նրանք լրիվ չափով կատարեն սերմարուծություն արտադրական ծրագրերը: Այդ հանգամանքը չի զրկում այն գեղչից, վորը նրանք իրավունք ունեն ստանալու, յեթե կատարեն կոլտնտեսություն ամբողջ տարածական ծրագրերը լրիվ չափով (հոդված 13):

ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎՈՉԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԱՏԱԿՆԵՐԻՑ ԿԱՏԱՐՎՈՂ ՄԱՍ ՀԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

15. Հարկելու ժամանակ կոլտնտեսություն ընդհանուր յեկամուտից դուրս են հանվում բոլոր այն յեկամուտները, վորոնք մասնավորում են կոլտնտեսությունը նրա անդամների վոչ-գյուղատնտեսական վաստակներից, յեթե այդ վաստակները գյուղհարկի յեկամուտ չեն (հոդ. 32):

ԱՅՆ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՎՈՉՈՒՆՅ ԿԱԶՄԻ ՄԵՁ ԿԱՆ ԲՄՆՎՈՐԱԳՅՈՒՂԱՅԻՆ ԿԱՐՄԻՐ ԲՄՆԱԿԻ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆՆԵՐ. ՇՔՈՆՇՄՆՆԵՐՈՎ ՊՈՐԳՎԱՍՐՎԱԾ ԱՆՁԻՔ, ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, ԶԻՆՎՈՒՄՆԱՍԱՆՔԻ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, ՌԱԶՄԱԿԱՆԱՅՎԱԾ ՊԱՀԱՍՆԱԿՆԵՐՈՒՄ, ՄԻԼԻՑԻԱՅՈՒՄ և ՔՐԵՍՏԱՆ ԲՍԺՆՈՒՄ ԾԱՌԱՅՈՂ ԱՆՁԻՔ, ԻՆՉՊԵՍՆԱՅԵՎ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՏՈՒԺԺՄՆԵՐ ՅԵՎ ԱՅԼՆ:

16. Կոլտնտեսություն հարկը հաշվելու ժամանակ ընդհանուր յեկամուտից հանվում է յեկամուտի այն մասը, վորը բաժին է ընկնում կոլտնտեսություն կողմի մեջ գտնվող հետեւյալ անձանց՝

- ա) ՍԽՀՄ կամ դաճակից հանրապետությունների մեկ կամ մի քանի շրանշաններով կամ պատվավոր հեղափոխական գեներալ պարգևատրվածներին և աշխատանքի հեղափոխներին.
- բ) կադրային, շաքարային և կրտսեր հրամկազմի զինվորականներին, վորոնք գտնվում են ժամկետավոր (անընդհատ) կամ դեբակետիկ ծառայություն մեջ, հաշվելով նաև 1931 թ. աշանն գորակոչվածներին.

11-2538491

ՀԱՏՎԱԾ 3

ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶՎՆՐԱՅՆԱՅՎԱԾ ՄԱՍԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Ա. ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿ-ՎՈՂ ՅԵՎԱՄՏԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

22. Կոյտնտեսականների տնտեսութունների չհանրախոսված մասի հարկը հաշվվում է հետևյալ յեկամաբի աղբյուրներից՝

- ա) դաշտամշակութունից,
- բ) մարդագործութունից,
- գ) գյուղատնտեսության հատուկ ճյուղերից,
- դ) վոչ-գյուղատնտեսական գրադմունքներից:

Կենդանաբուծութունից ստացված յեկամուտները հարկվում են միևսին աշխատութուններում, վորոնք աշխատի միատեղ հող մշակող ընկերութունների անդամներ են, վորտեղ բանող անասուններն ու ինվենտարը չեն հանրախոսված:

23. Կոյտնտեսականների հարկվող յեկամուտը՝ 22-րդ հոդ. թված յեկամաբի աղբյուրներից, վորոշվում է

Առաջին 50 սուբյու յուրաքանչյուր սուբյուց գանձվում է	4 կոպ.
50 ս. ալեկի մինչև 100 ս. ալեկցակից յուրաքանչյուր սուբ. գանձվում է 5	»
100 ս. » 150 ս. » » » »	8 »
150 ս. » 200 ս. » » » »	10 »
200 ս. » 300 ս. » » » »	13 »
300 ս. » 400 ս. » » » »	17 »
400 ս. » 500 ս. » » » »	22 »
500 ս. » 700 ս. » » » »	27 »
700 ս. » — ս. » » » »	30 »

Գ. ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

26. Կոյտնտեսականները ոգտվում են աշխ բոլոր արտոնութուններից, վորոնք սահմանված են անհատական տնտեսութունների համար (50-67-րդ հոդ.) . բացի այդ, կոյտնտեսականներին արվում են հետևյալ արտոնութունները՝

ա) հարկից լրիվ ազատվում են աշխ կոյտնտեսականները, վորոնք 1930 թ. ազատվել են հարկից, վորպես սահմանադր անհատական տնտեսութուններ:

նույն կարգով, վորը սահմանված է անհատական տնտեսութունների համար (28-48-րդ հոդ.):

24. Կոյտնտեսականի վոչ-գյուղատնտեսական գրադմունքից ստացած յեկամուտների աշխ մասը, վորը հատկացվում է կոյտնտեսությանը, կոյտնտեսականի անհատական տնտեսության մեջ հարկի յեկամաբի չէ:

Այն դեպքերում, յերբ կոյտնտեսության անդամը հաշվառման ժամանակ գաղարկել է աշխ դործով գրադվելուց, վորից նա վոչ-գյուղատնտեսական յեկամուտներ է ստացել, գյուղհարկային հանձնաժողովը կարող է այդ յեկամուտը ազատել հարկումից:

Բ. ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՀԱՅՎՈՒՄԸ

25. Կոյտնտեսականների չհանրախոսված յեկամուտներից հարկը հաշվելիս՝

զ) կադրային և պահեստի(резерв) հրամկադմի միջին, ալադ և բարձր գինվորականներին:

զ) նախադինակոչային կամ արտագորային պարապմունքները դեկտվարելու համար վորպես հրահանգիչներ կամ իրենց համար սահմանված հաշվաբների կանչված յերկրային մասերի փոփոխական կադմում, յերկարատև արձակուրդում և պահեստում (резерв) գտնվող հրամանատարական միջին, ալադ և բարձր հրամկադմին պատկանող անձանց:

ե) կրտսեր հրամանատարական կադմի գինվորականներին, վորոնք յերկարատև արձակուրդից փոխադրված են յերկրային մասերի փոփոխական կադմի մեջ:

զ) նախկին կարմիր գվարդիականներին և կարմիր պարադաններին:

ը) ռազմականացված պահակներում (նույն թվում ռազմականացված հրդեհային պահակներում) ծառայող անձանց:

թ) միլիցիայի վարչական և շարքային կադմի, ինչպես նաև քրեական հետախույզության վարչական և ակտիվի կադմի մեջ գտնվող անձանց:

ի) հաշմանդամության առաջին, յերկրորդ և յերրորդ խմբերին պատկանող պատերազմի և աշխատանքի հաշմանդամներին:

լ) կուլակության դեմ կատարած յեկույթների համար կուլակների կողմից սպանված անձանց, ինչպես նաև պաշտոնական պարտականութունների կատարման միջոցին կամ կատարման հետևանքով սպանված՝ անտառային աշխատողների աշխատակից և անհատական զանազակներին, մատնանչված անձանց մահից հետո 5 տարվա ընթացքում:

խ) մանկատներից կոյտնտեսության ընդունած աններին, ինչպես նաև կոյտնտեսության ընդունած բացարձակապես վոր յերկամներին:

ՏԵՂԱՓՈՒՎՈՂ ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

17. Պլանային կարգով նոր վայրեր անդամախոսող կոլեկտիվ տնտեսություններն ստանում են հետևյալ արտոնութունները՝

ա) աշխ տնտեսությունները, վորոնք անդամախոսվել են աշխտի վայրեր, վորտեղ պահանջվում է կոնցահատության և միլիտարատիվ ալ աշխատանքների միջոցով մշակելի հողեր պատրաստել, անդամախոսվելուց հետո 6 տարի անընդհատ ազատվում են հարկից:

բ) աշխ տնտեսությունները, վորոնք անդամախոսվել են աշխտի վայրեր, վորտեղ պահանջվում է յամ հողեր մշակել, անդամախոսվելուց հետո 4 տարի անընդհատ ազատվում են հարկից:

գ) աշխ տնտեսությունները, վորոնք անդամախոսվել են աշխտի վայրեր, վորտեղ չի պահանջվում յամ հողեր մշակել, անդամախոսվելուց հետո 3 տարի անընդհատ ազատվում են հարկից:

Դ. ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

18. Նոյեմբերի 1-ից վոչ ուշ, կուտնտեսության վարչությունները յերենց հաշվեմատյանների և արտադրական ծրագրերի հիման վրա հաշվում են կոյտնտեսության հարկահաիր: Կոյտնտեսություններին հրահանգելու և նրանց հաշված հարկը ստուգելու կարգը սահմանում է Ֆինսոդկոմաբը:

19. Հարկը վճարվում է հետևյալ ժամկետներում՝ 50 տկտը մինչև 1931 թ. նոյեմբերի 1-ը, մնացած 50 տկտը մինչև դեկտեմբերի 15-ը:

20. 1932 թ. փետրվարի 1-ից վոչ ուշ, կոյտնտեսության վարչությունը յիր տարեկան հաշվեալության հիման վրա ներկայացնում է չրջֆինրադմին աշխ անդեկտիվները, վորոնք անհրաժեշտ են 1931 թ. հարկի վերջնական գումարը հաշվելու համար:

21. Յեթե վերջնականապես հաշված հարկը կոյտնտեսության ժուծած գումարից ալեկի լինի՝ տարբերությունը վճարվում է մինչև փետրվարի 10-ը:

Յեթե կոյտնտեսությունը մուծել է ալեկի, քան համուն է նրանից վերջնական հաշվով, ապա վճարած ալեկորդ գումարը վերադարձվում է:

տեսութիւններէ համար սահմանված նորմաներէ կիսի չափով .

զ) տեղափոխվող կոլտնտեսութեան անդամներէ անտեսութեանները ազատվում են հարկից նույնքան ժամանակով փորձան ժամանակով ազատվում են տեղափոխվող կոլտնտեսութեանները (հոդ. 17) .

զ) հարկից լրիվ ազատվում են թրթրանոցները :

Գ. ԿՈՆՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

27. Կոլտնտեսականները հարկը վճարում են այն ժամկետներում, վորոնք սահմանված են անհատական անտեսութեաններէ համար (68-րդ հոդ.) :

ՀԱՏՎԱԾ 4

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Ա. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

28. Հարկը հաշվվում է յուրաքանչյուր առանձին անտեսութեան ամբողջ յեկամանից, վորը ստացվում է հետևից աղբյուրներէ .

ա) դաշտամշակութեանից .

բ) մարդագործութեանից .

զ) ամեն տեսակի անասուններից, բացի խոզերից .

զ) գյուղատնտեսութեան հետևյալ հատուկ ճյուղերից--բանջարաբուծութեանից, պարտիզպանութեանից, բամբակագործութեանից, այգեգործութեանից, խաղողագործութեանից, թթանոցներից, չաթուկի և կարտոֆիլի մշակութիւններից, ծխախոտագործութեանից, մեղվաբուծութեանից .

ե) վոչ-գյուղատնտեսական վաստակներից (աշխատավարձից, անայնպէս գործական, արհեստային և այլ վաստակներից) :

Ծանոթութիւն 1.—Գործադրութեանից ստացած յեկամուտները յեկամակա յեն հարկման միայն այն անտեսութեաններում, վորոնք կոտորեցաւից ցանցի մեջ մտնող արտերի անդամներ չեն, կամ կրթած կոտորակապիցի պայմանադրի հիման վրա, կոտորեցաւից ու պետական կազմակերպութեաններին չեն հանձնում իրենց արտադրանքը, այլ վաճառում են մասնավոր չափով :

Ծանոթութիւն 2.—Ճկնորութեանից ստացված յեկամուտները գյուղատնտեսական հարկի յեկամակա յեն ձկնորական անտեսութեաններում այն դեպքում, յերբ վորոնք ձուկը կոտորակապիցի պայմանադրի համաձայն չի հանձնվում պետական ձկնորդութեաններին կամ կոտորեցաւից կազմակերպութեաններին :

Ծանոթութիւն 3.—Միասնական գյուղատնտեսական հարկի յեկամակա չեն այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են շերտադասութեանից, թռչնաբուծութեանից, վորոնք գործարարութեանից և ճարտարաբուծութեանից :

Ծանոթութիւն 4.—Թթանոցները յեկամակա յեն հարկման միայն այն անտեսութեաններում, վորոնք ոչտարբերում են թութի ողի թորելու համար, կամ վաճառում են տերեւները ուրիշ անտեսութեաններին, վորոնք չեն բամբակից :

Սեփական անտեսութեան մեջ շերտի կերի համար ոչտարբերվող թթանոցները թորեց անտեսութեաններում գյուղահարկի յեկամակա չեն :

29. Այն աղբյուրները, վորոնց յեկամուտը յեկամակա յեն և գյուղատնտեսական հարկի, ուրիշ վոչ մի հարկի յեկամակա չեն, բացի .

ա) արհեստահարկից, վորին յեկամակա յեն և ձեռնարկութեանները և արհեստները՝ չրջանառութեան տոկոսային հարաբերութեամբ .

բ) ջրային տուրքից՝ ջրովի հողագործութեան չրջաններում .

զ) ձկնորութեամբ պարտիզպա իրաւունքի համար գանձվող տոմսային տուրքից :

Այն հողամասերից, վորոնց յեկամուտը յեկամակա յեն միասնական գյուղատնտեսական հարկի, ինչպէս նաեւ յենքերով գրադեցրած այն հողամասերից, վորոնք անմիջորեն կապված են գյուղատնտեսական ոչտարբերման հետ, ունտա չի գանձվում :

Միասնական գյուղատնտեսական հարկի յեկամակա անտեսութեաններէ

կազմի մեջ մտնող յենքերն ազատվում են յենքերի տեղական հարկից :

30. Դիւիլանի, Վաղարշապատի, Նոր-Բայազետի և Գորիսի չրջակա հողերում գյուղատնտեսութեամբ գրադվող քաղաքացիների՝ գյուղատնտեսական և վոչ-գյուղատնտեսական գրադմուտներէ ստացվող յեկամուտները յեկամակա յեն միասնական գյուղատնտեսական հարկի :

31. Բաղարներում աղբոց և միաժամանակ քաղաքից դուրս գյուղատնտեսութեամբ գրադվող քաղաքացիները գյուղատնտեսական հարկ են վճարում գյուղական վայրերում ստացվող յեկամուտների, ինչպէս նաեւ աշխատավարձի համար : Բաղարային մնացած յեկամուտներից, բացի աշխատավարձից, նրանք վճարում են նաեւ այլ հարկերը՝ ամբողջ քաղաքային բնակչութեան հետ համատար :

32. Միասնական գյուղատնտեսական հարկի յեկամակա չէ հետևյալ անձանց աշխատավարձը .

ա) գյուղատնտեսական բանվորների (բացառութեամբ վորոնք կոտորեցաւից) :

բ) չրջանային գործադիր կոմիտեների և գյուղական խորհուրդների անդամների, ինչպէս նաեւ բոլոր գյուղական վայրերում գտնվող և պետական կամ տեղական բյուջեներով պահվող հիմնարկութեանների, բանվորների և ծառայողների .

զ) փոխադարձ ուղեւթեան գյուղացիական բնակչութեանների կոմիտեներում, նրանց համապատասխանող կազմակերպութեաններում և գյուղական ստորին կոտորեցաւիցներում բնորովի պաշտոններ վարող անձանց .

զ) ավանային կոտորեցաւից կազմակերպիչներին .

ե) չրջանային գյուղատնտեսների ու գոտակիներին, կայլեկալի ու խորհրդային անտեսութեաններում և կոտորեցաւից կազմակերպութեաններում աշխատող գյուղատնտեսների, գոտակիներին, նրանց ոչնականների և հակիչ աշխատանքների .

զ) անտատապետների և նրանց սղնակամեների, անտատապահների և անտատային պահակների, գյուղական վայրերում և բանվորական ավաններում աշխատող չրջկայանութեան բանվորների ու ծառայողների :

Բացի գրանից միասնական գյուղատնտեսական հարկի յեկամակա չեն՝

ա) պարհակի կարգով կառարած աշխատանքի համար ստացվող վարձատրութեանը .

բ) գրականագիտական վաստակները .

զ) Բանվոր-Գյուղացիական կարմիր Բանակի գինւորականների, միլիցիայի վարչական և շարքային, ինչպէս նաեւ քրեական հետախուզութեան վարչական և ախտիլի կազմի աշխատակիցների բոլոր տեսակի բավարարութեանները :

Այս հոդվածում թված յեկամուտները պատշաճ դեպքերում յեկամակա յեն և յեկամուտահարկի այն կարգով, վորը սահմանված է մասնավոր անձանց վերաբերյալ պետական յեկամուտահարկի կանոնադրութեամբ :

Ծանոթութիւն.— Գյուղական ստորին արհեստագործական կոտորեցաւիցներում վարած բնորովի պաշտոնների համար ստացվող աշխատավարձը ազատվում է միասնական գյուղատնտեսական հարկից միայն այն դեպքում, յերբ բնորովի անձինք աղբոց կոտորեցաւիցում յայն պահի ընտրովի պաշտոնի համար ստացվող աշխատավարձից այլ յեկամուտներ չունեն :

Բ. ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՅԵՆԹԱԿԱ ՅԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԸ ՎՈՐՈՇԵԼԸ ՅԵԿԱՍՏԱՐԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

33. Դաշտամշակութեանից մարդագործութեանից, անասնապահութեանից, բանջարաբուծութեանից, պարտիզպանութեանից, այգեգործութեանից, խաղողագործութեանից, ծխախոտագործութեանից և այլ հատուկ ճյուղերից աշխատավորական անտեսութեանների ստացած յեկամուտը վորոնցում է յեկամուտներութեան նորմաներով :

Յեկամուտներութեան նորմաները սահմանվում են այս կանոնադրութեան 34—37-րդ հոդվածների համաձայն :

34. Թված աղբյուրների համար սահմանվում են յեկամտարեության հետևյալ կալուն միջին նորմաներն, ըստ շրջանների*):

Տես Աղյուսակ յերես. 23

35. Բամբակագործական շրջաններում բամբակի ցանքի համար պիտանի ջրովի հողերի վրա ցանված հացաբույսերի յեկամտարեության նորմաները բարձրացվում են բոլոր անտեսությունների համար 50 տոկոսով:

36. Հանձնարարել շրջանային գործկոմներին սահմանված շրջանային միջին նորմաների հիման վրա 10 որվա ընթացքում մշակել և ներկայացնել Թինժողովմասին յեկամտարեության միջին նորմաները առանձին գյուղերի համար այն հաշվով, վոր յեկամտարեության քանչյուր աղբյուրի վերաբերյալ շրջանի միջին նորմայով հաշված ընդհանուր դումարը մեա անխախտ:

37. Թինժողովմասը, քննելով և ըստույզելով ներկայացրած բոլոր նորմաները, հաստատում է այդ և հայտնում շրջագործկոմներին:

Ծանոթություն 1.—Չանաղան շրջանների սահմանակից գյուղերի յեկամտարեության նորմաների մեջ խոշոր տարբերություններից խուսափելու համար (յեթև այդ տարբերությունները չեն բխում անտեսական և չուկաչի առանձնահատուկ պայմաններից) հանձնարարել շրջանային գործկոմներին յեկամտարեության նորմաներն ըստ գյուղերի և շրջանների վորոշելու ժամանակ սահմանակից գյուղերի նորմաները համաձայնեցնել հարևան շրջագործկոմների հետ:

Ծանոթություն 2.—Շրջագործկոմներին երովանք և վերադասվում շրջանային նորմաները փոփոխության յեկամտարեության անհրաժեշտության դեպքում այդ մասին Թինժողովմասի միջոցով միջնորդության հարուցել փոփոխութի սառջ:

ԳԱՇԱՍՏԱԿՈՒԹՅԱՆ ՅԵԿԱՄՍԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

38. Դաշտամշակութունից ստացվող յեկամտար 2ՄՍՀ սահմաններում հաշվում է անտեսության մեջ փոստորեն ցանված հողի տարածության համեմատ (ըստ ցանքի):

39. Ցանքի յեկամտարը վորոշելու

համար հաշվի յե առնվում փոստորեն ցանված ամբողջ տարածությունը:

Առանց հարգելի պատճառների ցանքերի տարածությունը կրճատող տրնտեսությունների համար դաշտամշակության յեկամտարը հաշվվում է նախորդ տարվա ցանքերի տարածության համեմատ:

ՄԱՐԳԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՅԵԿԱՄՍԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

40. Մարգագործության յեկամտարը վորոշելու, հաշվի յե առնվում տրնտեսության մեջ յեղած բոլոր խոտհարքները, նույն թվում նաև հարուսները:

Ծանոթություն.—Վորպես խոտհարք հարկի յեկամտար յե այն հարուսները, վորոնք յերկու տարուց աճելի ուղտագործվում են վորպես խոտհարք, յեթև նույնիսկ այդ հարմատը հատկացված և վորպես վարելահող:

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ՅԵԿԱՄՍԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

41. Անասունների յեկամտարը վորոշելու համար հաշվառման են յենթարկվում՝

- ա) 4 տարեկանից վեր ձիերը, յեղները, գոմեշները, եշերը, ջորիները և ուղտերը.
- բ) 3 տարեկանից վեր ցուլերը.
- գ) կովերը և մատակները առաջին ծնից հետո և 3 տարեկանից վեր յերինջները.
- դ) ձմեռը անցկացրած վորջարներն ու այծերը:

Անասունների տարիքը վորոշվում է առ 1-ն մայիսի 1931 թ.:

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ԴՅՈՒՂԵՐԻ ՅԵԿԱՄՍԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

42. Բանջարաբուծության, պարտիզպանության, կաղաղագործության, այգեգործության, բամբակագործության, չալիսուկի և կարտոֆիլի մշակույթների, ծխախոտագործության և թթանոցների յեկամտաները վորոշելու, հաշվի յե առնվում տրնտեսության մեջ այդ մշակույթների բնած տարածությունները: Մեղվաբուծության յեկամտարը վորոշելու հա-

մար հաշվի յե առնվում անտեսության մեջ յեղած փեթակների քանակը (չբրջանակալոր և կթոցածի):

ՎՈՂ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՅԵԿԱՄՍԻՆԵՐԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

43. Վոջ-գյուղատնտեսական յեկամտաները վորոշելու, հաշվի յեն առնվում նախորդ տարվա յեկամտաները, այսինքն՝ 1931 թ. համար հաշվի յեն առնվում 1930 թ. հունվարի 1-ից մինչև նույն թվի դեկտեմբերի 31-ը ստացած յեկամտաները:

44. Աշխատավարձից ստացվող յեկամտարը վորոշելու, անտեսության հարկվող յեկամտարի մեջ են մտցվում՝

- ա) իրենց գյուղական անտեսություններում մշտապես ապրող աշխատավարձի 15 տոկոսը:
- բ) մշտապես իրենց գյուղական տրնտեսություններից դուրս ապրող աշխատավարձի աշխատավարձի 10 տոկոսը:
- գ) դրսի գրաղմունքների ընթացքում վարձու աշխատանքի վարձատրության ստացող քաղաքացիները պարտավոր են հարկային տարվա մասին 1-ից վոջ ու աշխատանքի վաղից գյուղխորհրդին տեղեկության ներկայացնել 1930 թ. հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ստացած վարձատրության չափի մասին:

45. Տնայնագործական, արհեստագործական և վոջ-գյուղատնտեսական այլ յեկամտաները (բացի աշխատավարձից) յուրաքանչյուր անտեսության համար վորոշում են գյուղհարկային հանձնաժողովները:

Այս դեպքում ընդհանուր յեկամտարից հանվում են բոլոր տեսակի գրաղմունքների վերաբերյալ արտադրական ծախսերը՝ հումքի, վառելանյութի, կիսաֆարրիկատների արժեքը վարձուրանվորների աշխատավարձը և այլն:

Այս ձևով վորոշված յեկամտարը մտցվում է անտեսության հարկվող յեկամտարի կադրի մեջ հետևյալ հիմունքներով.

ա) դրսի վոջ-վարձու գրաղմունքներից ստացված յեկամտարը մտցվում է 40 տոկոսի չափով:

բ) տնայնագործական, արհեստագործական և վոջ-գյուղատնտեսական այլ յեկամտաները, առանց վարձուրանվորների, մտցվում են 50 տոկոսի չափով:

Վարձու աշխատանք չկիրառող կոպերատիվ տնայնագործների և արհեստագործների համար այդ ձևով վորոշված յեկամտարը սրահանցվում է մեկ քառորդի չափով: Այս արտոնությունը տարածվում է միայն այն տնայնագործների և արհեստավարների վրա, վորոնք կոպերատիվ ցանցի մեջ մտնող ընկերությունների անդամներ են:

ԿՈՆՏՐԱԿՏԱՅԻԱՅԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ ՅԵՎ ՊՈԼՆԱՅԻՆ ՄՐԹԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2ԿԱՏԱՐԱԾ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱՅԵՎ ԿՈՆՏՐԱԿՏԱՅԻԱՅԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ 2ԿՆՔԱԾ ՅԵՎ ՊՈԼՆԱՅԻՆ ՄՐԹԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱՎՈՐՇՈՒԿԱՅԻՄ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՄՐԹԵՐՆԵՐԸ ՎԱՃԱՌԵԼՈՒՅ ՕՏԱՅԱԾ ՅԵԿԱՄՍԻՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ

46. Անհատական անտեսությունները կործից մասնավոր չուկայում գյուղատնտեսական միջերըների վաճառքից ստացած յեկամտաները մտցվում են անտեսության հարկվող յեկամտարի մեջ, յեթև միջերըները վաճառվել են ավելի բարձր գներով, քան սահմանել են պետական և կոպերատիվ միջերը կադրակերպությունները:

Այդ յեկամտաները վորոշվում են 1930 թ. բերքահավաքից սկսած մինչև 1931 թ. գյուղհարկի համար կատարվող հաշվառման ժամանակամիջոցը:

Մասնավոր չուկայում միջերըների վաճառքից ստացած յեկամտաները հարկման յենթակա չեն՝

- ա) այն միջերըներից, վորոնց նկատմամբ հաշվառման պահին անտեսու-

թյունը կատարել է իր պարտականու-
թյունները թե՛ ըստ կոնտրակտացիայի
և թե՛ ըստ պլանային առաջադրու-
թյունների:

բ) այն դեպքերում, յերբ անտեսու-
թյան այդ յեկամուաները 75 ուերլուց
ափելի չեն:

47. Մասնավոր շուկայում գյուղա-
անտեսական մթերքների վաճառքից
ստացած յեկամուաների դուամարը վո-
րոչում են գյուղհարկային հանձնա-
ծողութները:

Գյուղհարկային հանձնածողութների
հաշվամ այդ յեկամուաների չարիը
հաստատում են չրջանային հարկային
հանձնածողութները:

Առաջին 25 ուերլուց	յուրաքանչյուր ուերլուց	զանձվում է 4 կոպեկ
25 ու. ափելի մինչև 100 ու.	ափելցուկի յուրաքանչյուր ուեր.	զանձվ. 7 կոպեկ
100 ու. »	150 ու. »	» » 10 »
150 ու. »	200 ու. »	» » 15 »
200 ու. »	250 ու. »	» » 20 »
250 ու. »	300 ու. »	» » 22 »
300 ու. »	400 ու. »	» » 25 »
400 ու. »	600 ու. »	» » 26 »
600 ու. »	— ու. »	» » 30 »

**Գ. ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱ
ԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ՍԱԿԱՎՈՋՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵ
ՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՆԵՐԸ**

50. Անհատական սակավադոր տըն-
ատեսությունները ազատվում են հար-
կից մասնակի կամ լրիվ չափով գյուղ-
հարկային հանձնածողութների վորոչ-
մամբ:

Այդ նպատակով հարկային հաշվառ-
ման հետ միաժամանակ գյուղհարկա-
յին հանձնածողութները կազմում են
չբավոր անտեսությունների ցուցակը.
այդ ժամանակ հատուկ ուչադրու-
թյուն է դարձվում նախկին կարմիր
գվարդիականների և կարմիր պարտի-
զանների սակավադոր անտեսություն-
ները հարկից ազատելու խնդրի վրա:

Այդ ցուցակները քննվում և ստուգ-
վում են չբավորների, կոյանտեսա-
կանների և միջակների ախտիվի ընդ-
հանուր ժողովում ու ապա ներկայաց-
վում են չրջանային հանձնածողութնե-
րին և հաստատություն:

48. Մասնավոր շուկայում մթերք-
ների վաճառքից ստացած յեկամուա-
ները մացվում են հարկվող յեկամաի
մեջ անտեսության մրու հարկվող յե-
կամուաների 50 տոկոսից վոչ ափելի
չափով:

**Գ. ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱ
ԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐ
ԿԸ ՀԱՇՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ**

49. Հարկը հաշվելիս, անտեսու-
թյան հարկվող յեկամաի ընդհանուր
գումարից հանվում է յուրաքանչյուր
ընչի համար 20 ուերլուց, իսկ մնացորդը
հարկվում է հետևյալ աղյուսակի հա-
մաձայն:

վում են չրջանային հանձնածողութնե-
րին և հաստատություն:

Բոլոր անտեսությունները, վորոնց
հարկաչափը մեկ ուերլուց ափելի չէ,
ազատվում են հարկից առանց հանձ-
նածողութների քննության:

**ՅԱՆՔԵՐԻ ՏԱՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵ
ԸՆԳԱՐՁԱԿԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ
ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ
ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

51. Յանքերի տարածությունն ըն-
դարձակելու նպատակով անհատական
աշխատավորական անտեսություննե-
րին տրվում են հետևյալ արտոնու-
թյունները՝

ա) հարկումից ազատվում է 1930 թ.
ցանքի տարածության համեմատու-
թյամբ 1931 թ. կատարած ցանքի ա-
վելացած ամբողջ տարածությունը:

Բոլոր բամբակադրձական չրջան-
ների չրովի հողերում կատարված հա-
ցահատիկային ցանքերի ափելացած

նարածությունը հարկից չի ազատ-
վում:

բ) 1930 և 1931 թ. թ. նոր մշակ-
ված խոտան և խամ հողերը ազատվում
են հարկից: Այս արտոնությունը տըր-
վում է միայն այն դեպքերում, յերբ
անտեսության մեջ ցանքերի ընդհա-
նուր տարածությունը 1930 թ. համե-
մատությամբ ափելացել է խամ և խո-
տան հողերում կատարած ցանքի չա-
փով:

**ՏԵԼՆԻԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԻ
ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԱՆՀԱ-
ՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ՏՆՏԵ-
ՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ
ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

52. Շաքարի ճարկղեղի ցանքերը
լրիվ ազատվում են հարկից:

53. Բամբակի ցանքերի տարածու-
թյունը հարկվում է դաշտամշակու-
թյան ՀՍՍՀ միջին նորմաներով:

Չրովի հողազորության չրջաննե-
րում դիմի հողերում կատարած բամ-
բակի ցանքը ազատվում է հարկից:

**ԿԵՆԳԱՆԱՐՈՒԹՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ
ԿԱԹՆԱՏՆԵՍ ՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՅ
ՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ
ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

54. Արդյունաբերական յուղազոր-
ածության չրջաններում կոփերի, մա-
տակների և ցուլերի յեկամաբերու-
թյան նորմաները իջեցվում են կիսի
չափով այն անտեսությունների հա-
մար, վորոնք անասնապահության ար-
տադրանքը հանձնելու վերաբերյալ
կնքել են կոնտրակտացիայի պայմա-
նագրեր:

Արդյունաբերական կաթնատնտեսու-
թյան չրջաններ են համարվում Ստե-
փանավանի և Ադրբայջի չրջանները:

55. 1930 թ. համեմատությամբ ա-
վելացրած խոչոր յեղջուրավոր անա-
տունները՝ կոփերը, մատակները, ցու-
լերը, յեղները, դոմեչները, ինչպես
նաև մանր յեղջուրավոր անասուննե-
րը՝ վոչխարները բոլորովին ազատ-
վում են հարկից:

ՇԲԱՆՇԱՆՆԵՐՈՎ ՊԱՐԳԵՎԱՏԻ-
ՎԱՇՆԵՐԻՆ, ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԵՐՈՍ-
ՆԵՐԻՆ, ԲԳ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻ ԶԻՆ-
ՎՈՐԱԿԱՆՆԵՐԻՆ (ՆՈՒՅՆ ԹՎՈՒՄ
ՄՊԳՎ ԶՈՐԱՄԱՍԵՐԻՆ ՅԵՎ ՈՒՂԵԿ-
ՅՈՂ ՊԱՀԱԿԱՄՄԵՐԻՆ), ՀԱՇՄԱՆ-
ԴԱՄՆԵՐԻՆ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱՅԵՎ ՌԱԶ-
ՄԱԿԱՆԱՅՎԱՄ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ,
ՄԻԼԻՅԻԱՅՈՒՄ ՅԵՎ ՔՐԵՅՄԱԿԱՆ ՀԵ-
ՏԱՆՈՒԶՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ ԾԱՌԱՅՈՂ
ՅԵՎ ՄՅՈՒՍ ԱՆՉԱՆՅ ՏՐՎՈՂ ԱՐ-
ՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ:

56. Ստորելվ բերվող տախտակի մեջ
մատնանչված արտոնությունները տըր-
վում են այն անտեսություններին, վո-
րոնց կազմի մեջ մտնում են՝

ա) ՍՍՀ Միության կամ դաշնակից
հանրապետությունների մեկ կամ մի
քանի չքանչաններով, կամ պատվա-
վոր հեղախոխական զենքով պարզե-
վատրվածները և աշխատանքի հերոս-
ները:

բ) Ժամկետավոր (անընհատ) կամ
դերաշխտիկ ծառայության մեջ գըր-
նվող կադրային հրամկազմի չարքա-
յին և կրտսեր զինվորականները, հաշ-
ված նաև 1930 թ. աշնանը դորակըչ-
վածներին:

գ) կադրային և պահեստում (pe-
զерб) գտնվող միջին, ափազ և բարձր
հրամկազմի զինվորականները:

դ) սահմանված համկաքներին, նաև
նախազորակոչային կամ արտազորա-
յին պարագմուները զեկավարելու
համար վորպես հրահանգիչներ կանչ-
ված՝ յերկարատեվ արձակուրդում,
յերկրային մասերի վոսիոխական կադ-
մում և պահեստում գտնվող միջին,
ափազ և բարձր հրամկազմին պատ-
կանող անձինք:

ե) նախկին կարմիր գվարդիական-
ները և կարմիր պարտիզանները:

զ) հաշմանդամության առաջին,
յերկրորդ և յերրորդ խմբերին պատ-
կանող պատերազմի և աշխատանքի
հաշմանդամները:

թ) ուսմականացված պահակներում
(նույն թվում և ուսմականացված
հրդեհային պահակում) ծառայող ան-
ձինք:

ժ) միլիցիայի վարչական և չարա-
յին կազմում, ինչպես նաև քրեյական
հետախուզության վարչական և ախ-
տիվի կազմի մեջ գտնվող անձինք:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՂՅՈՒՍԱԿԸ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՍՀԱՆՎԱԾ ՏԱՐԿԻ
ԳՈՒՍԱՐԸ

	Ձեռք և արվում (հարկի տոկոսներով)	Կիներտեսան կողմից	Կիներտեսան կողմից
	Յեթն տնտեսական տարիների և ավելի քան 20 տարիների	Յեթն տնտեսական տարիների և ավելի քան 20 տարիների	Յեթն տնտեսական տարիների և ավելի քան 20 տարիների
Մինչև 10 ա.	100 %	100 %	
10 ա. ավելի մինչև 15 ա.	75 »	90 »	
15 ա. » 20 ա.	50 »	75 »	
20 ա. » 30 ա.	35 »	50 »	
30 ա. » 50 ա.	25 »	35 »	
50 ա. » 75 ա.	15 »	25 »	
75 ա. » 100 ա.	5 »	10 »	
100 ա. բարձր — ա.	5 »	5 »	

Բոլոր թվում անձինք մտցվում են տնտեսություն չնչեքի կազմի մեջ:

57. Այն տնտեսություններում, վորոնց կազմի մեջ կան զինվորականներ, կամ պահեստի զինապարտներ, վորոնք կանչված են նրանց համար սահմանված ուսուցման և հավաքների, հարկի այն մասը, վորի վճարման ժամկետը լրանում է ուսուցման և հավաքի ժամանակահատվածում, հետաձգվում է այդ անձանց վերադառնալուց հետո մեկ ամիս ժամանակով:

Այդ ժամանակի համար տույժ չի դանձվում:

ԱԺՈՒՍԱՏՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

58. Հարկից ազատվում են այն անձանց տնտեսությունները, վորոնք պայմանագրեր են կնքել աճխային արգյունարերություն ստորերկրյա աշխատանքներ կատարելու կամ ինքնաարացվել են այդ արգյունարերությունը մեկ տարուց վոչ պակաս ժամանակով:

ՏԵՂԱՓՈՍՎՈՂՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

59. Տեղափոխության կանոնների կարգով մինչև 1930 թ. ապրիլի 1-ը նոր վայրեր տեղափոխված անհատական տնտեսություններին արվում են հետևյալ արտոնությունները՝

ա) այն տնտեսությունները, վորոնք տեղափոխվել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ պահանջվում է կոնդաճատություն և մեխիորատիվ այլ աշխատանքների միջոցով մշակելի հողեր պատրաստել, ազատվում են հարկից տեղափոխվելուց հետո հինգ տարի շարունակ:

բ) այն տնտեսությունները, վորոնք տեղափոխվել են այնպիսի վայրեր, վորտեղ պահանջվում է խամ հողեր մշակել, ազատվում են հարկից տեղափոխվելուց հետո 3 տարի շարունակ:

60. 1930 թ. ապրիլի 1-ից հետո տեղափոխված անհատական տնտեսություններին հարկային արտոնություններ տալու հարցը և արտոնությունների ծավալը վորոշվում է առանձին:

61. Այն դեպքերում, յերբ տեղափոխված տնտեսությունը յենթարկվել է տարերային աղետի, արտոնություններ վայելելու ժամանակահատվածը յերկարացվում է մեկ տարով:

62. Տեղափոխվողների համար սահմանված արտոնությունները տարածվում են նաև՝

ա) այն ներդաղթողների և արտագողթից վերադարձողների վրա, վորոնք սահման աշխատում են գյուղատնտեսություն ասպարիզում:

բ) նստակյաց աշխատանքի անցնող գնչուների վրա, յերբ նրանց հող է հատկացվում գյուղական վայրերում:

ՏԱՐԵՐԱՅԻՆ ԱՂԵՏՆԵՐԻՑ ՏՈՒԺԱԺ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

63. Տարերային աղետներից առժամ տնտեսություններին հարկից լիովին կամ մասամբ ազատում են գյուղական հարկային հանձնաժողովները, նախժ տնտեսության կրամ ընդհանուր վնասի չափին և տնտեսության կարողությունը:

ԿՈՒՆԱԿԱՅԻՆ ԲՈՆՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՏՈՒԺԱԺՆԵՐԻՆ ՏՐՎՈՂ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

64. Այն աշխատավորական տնտեսությունները, վորոնց կազմի մեջ կան կուլակություն կամ կատարած յերույթների համար կուլակների կողմից ըստանված անձանց այրիներ ու անչավահատ դավաղներ, ազատվում են միասնական գյուղատնտեսական հարկից այդ անձանց մահից հետո 5 տարվա ընթացքում, յեթե նույնիսկ տնտեսություն մեջ կան ուրիշ աշխատանակ անդամներ:

ԱՅԼ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

65. Պաշտոնական սրարտականությունները կատարման միջոցին կամ կատարման հետեվանքով սպանված անտառային աշխատողների այրիների և անչավահատ դավաղների աշխատավորական տնտեսություններն ազատվում են հարկից այդ աշխատավորների սպանվելուց հետո 5 տարի շարունակ:

66. Իրենց հողատարություն կամ յնամակարություն տակ վորրեր և նրանց գույքերն ընդունած անձանց անտեսությունները հողատարություն և յնամակարություն սահմաններ ուրից յերեք տարի շարունակ ազատվում են յնամարկայների բաժին հողամասերի և նրանց պատկանող անտեսանների յեկամուսների հարկից:

Վորրերը մանում են յնամակարի կամ հողատարի տնտեսության չնչերի թվի մեջ:

Այս արտոնությունները կիրառվում են միայն այն դեպքում, յերբ յնամակարները կամ հողատարները վորրերի հետ միասին են ապրում և միասնակ անտեսություն վարում:

67. Գյուղացիական ծխերի այն լրացուցիչ հողամասերը, վորոնք հատկացվում են գյուղատնտեսական աշխատանքի պատրաստելու նպատակով մանկատներից ընդունված սաների համար, ազատվում են հարկից այդ հողամասերը հատկացնելուց հետո յերեք տարի շարունակ:

Ե. ՀԱՐԿ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ԺԱՍԿԵՏՆԵՐԸ

68. Սահմանվում են հարկի վճարման հետեվյալ ժամկետները՝

ա) Կոտայքի, Աշտարակի, Վաղարշապատի և Վեդիքրասարի շրջանների յեռնային մասի, Գյուղքյանդի, Թալինի, Գիլիջանի, Իջևիանի, Սիսիանի, Գորիսի, Ղափանի, Մուլապոկչայի, Մարտունու, Բասարղեչարի, Գարաբաղի, Ստեփանավանի, Ղարաբլիսայի, Ծամբաղի, Նոր Բալաղի, Ախտալի, Ալաշիկերու, Աղբարայի, Արարանի և Մեղրու շրջանների համար՝

1-ին ժամկետը մինչև 1931 թ. սեպտեմբերի 20-ը, պետք է դանձվի հարկի 50 տոկոսը:

2-րդ ժամկետը մինչև 1931 թ. նոյեմբերի 1-ը, պետք է դանձվի հարկի 30 տոկոսը:

3-րդ ժամկետը մինչև 1931 թ. դեկտեմբերի 1-ը, պետք է դանձվի հարկի 20 տոկոսը:

բ) Ղամարլուի, Ղուրդուզուլու շրջանների և Աշտարակի, Կոտայքի, Վաղարշապատի ու Վեդիքրասարի դաշտային մասի համար՝

1-ին ժամկետը մինչև 1931 թ. նոյեմբերի 1-ը, պետք է դանձվի հարկի 50 տոկոսը:

2-րդ ժամկետը մինչև 1931 թ. դեկտեմբերի 1-ը, պետք է դանձվի հարկի 50 տոկոսը:

ԿՈՒԼԱԿՈՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

69. Բոլոր կուլակային անտեսություններն իրենց իրական յեկամուտների համեմատ հարկվում են անհատական կարգով, այլ փոչ ըստ նորմաների: Երջանային գործկոմները պարտավոր են խիստ հսկողություն սահմանել, փորպեսզի այս հոդվածը կյանքում կիրառելիս, միջակ անտեսությունները անհատական կարգով հարկման չենթարկվեն և այդ կանոնները խախտելու համար մեղավորները չենթարկվեն վարչական կամ դատական խիստ պատասխանատվության:

70. Տնտեսությունները կուլակային են համարվում և անհատական կարգով հարկման են չենթարկվում հետևյալ հատկանիշներն ունենալու դեպքում.

ա) յեթե անտեսությունը սխալմամբ կերպով վարձու աշխատանք է կիրառում դյուղատնտեսական աշխատանքների համար, կամ տնայնագործություն մեջ և ձեռնարկություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, յերբ վարձու աշխատանքը կիրառվում է դանազան մշակույթների անսանձհատկություններից և չի դերականցում բանվորական ուժ վարձելու անտվելազույն չափից:

Բանվորական ուժ վարձելու անտվելազույն չափը, փորն անհատական կարգով հարկելու հիմք չի ծառայում, սահմանվում է.

- 1. Հացահատիկային տնտեսությունների համար բոլոր շրջաններում 50 վարձու բանվորական որ.
- 2. Մագրոգործական տնտեսությունների համար բոլոր շրջաններում 100 վարձու բանվորական որ:
- 3. Այգեգործական (պտղատու) տնտեսությունների համար բոլոր շրջաններում 75 վարձու բանվորական որ.
- 4. Բամբակազործական տնտեսությունների համար բոլոր շրջաններում 150 վարձու բանվորական որ.
- 5. Միախոտազործական տնտեսությունների համար բոլոր շրջաններում 200 վարձու բանվորական որ.
- 6. Չայթուկազործական տնտեսությունների համար փոչ-բամբակացան շրջաններում 50 վարձու բանվորական որ:

7. Անասնապահական տնտեսությունները համար մեկ հովիվ կամ հոտաղ.

8. Տնայնագործ - արհեստավորների համար 1 չախահաս բանվոր կամ յերկու աշակերտ, յեթե բանվորի կամ աշակերտի առկայությունը բոլորում և արտադրության անսանձհատկությունից:

Ծանոթություն 1.—Յեթե տնտեսությունն ունի խոն մշակույթի բնույթ, ապա բանվորական ուժ վարձելու անտվելազույն չափը սահմանվում է անտեսության հիմնական դյուղատնտեսության ճյուղի համար նախատեսված բնույթը:

Ծանոթություն 2.—Յեթե անասնապահական տնտեսությունն ունի մեկ մշտական հովիվ կամ հոտաղ և միամամանակ ողտաղործում և սեզոնային 35 բանվորական որ, ապա այդ հանդամները հիմք է ծառայում տնտեսությունը անհատական կարգով հարկելու համար:

Ծանոթություն 3.—Վորերի, այրիների, հողմանդամների և սովորույների տնտեսություններում, փորակը չկան աշխատանակ աղամարդիկ, կամ թե նրանց աշխատանակ աղամարդիկ ծանր հիվանդ են, դանվում են կարմիր Բանակում, հանքազործներ են, կամ բացակայում են անտեսությունից դրսի շինարարական աշխատանքների վրա աշխատելու համար, մեկ մշտական վարձու և սահմանված թվով սեզոնային բանվորների կամ սահմանված սեզոնային որերի թվից փեր, բոլոր փոչ ավելի բուն մեկ մշտական բանվորի վարձու որերը հատկանիշ չեն ծառայում անհատական կարգով հարկելու համար:

բ) յեթե տնտեսությունն ունի ազաց, ձիթհան, դինդ, նորմայով աշխատող ողտու գործարան, կորեկաղաց և դղարան, կարտոֆիլի, պտուղների, բանջարեղենի, բոժոժի կամ ձխախոտի շորանոց կամ այլ արդյունաբերական ձեռնարկություն այն դեպքում, յերբ այդ ձեռնարկություններում գործադրվում են մեքենայական շարժիչ: Յեթե տնտեսությունն մեջ կա այնպիսի ձեռնարկություն, փորն գործադրում է քամու կամ ջրի ուժ այն դեպքում, յերբ այդ ձեռնարկության տարեկան յեկամուտը 125 ա. ավելի յե, իսկ ջր-

բաղաջը յեկամուտը 150 ուրբուց ավելի:

Ծանոթություն 1.—Այն դեպքերում, յերբ քամու կամ ջրի ուժով աշխատող ձեռնարկությունները պատկանում են մի քանի տնտեսությունների, ուրիշ հատկանիշների բացակայության դեպքում, անհատական կարգով հարկվում են այն տնտեսությունները, փորնը իրենց պատկանող ձեռնարկության մասից ստանում են տարեկան 125 ուրբուց ավելի յեկամուտ, իսկ ջրաղացին—150 ա. ավելի:

Ծանոթություն 2.—Այն դեպքերում, յերբ քամու կամ ջրի ուժով աշխատող ձեռնարկությունները պատկանում են մի քանի տնտեսությունների և դրանց շահագործումը կատարվում է ամեն տարի մի տնտեսության կողմից, ըստ հերթի, անհատական կարգով հարկվում են այն տնտեսությունները, փորնը շահագործում են ձեռնարկությունը 1930 թվին կամ այդ տարվա մեծ մասի ընթացքում և ստացել են 125 ա. ավելի յեկամուտ, իսկ ջրաղացից 150 ա. ավելի յեկամուտ:

Ծանոթություն 3.—Նորմայով աշխատող ողտու գործարանները հատկանիշ յեն ծառայում տնտեսությանը անհատական կարգով հարկելու համար, յեթե նրանց տերերը ապրիտ կամ ողի թորելու և վաճառելու նպատակով ծուծ նյութ են դնում, անկախ նրանից, գործադրվում են մեքենայական շարժիչ կամ ջրի ուժ թե փոչ, յեթե տարեկան յեկամուտը 125 ա. ավելի յե:

գ) յեթե տնտեսությունը սխալմամբ անտեսությամբ վարձով է տալիս բարդ դյուղատնտեսական մեքենաները կամ վարձով աշխատեցնում է այդ մեքենաները ուրիշ տնտեսությունների համար:

դ) յեթե տնտեսությունն ունի արդյունաբերական այնպիսի ձեռնարկություն, փորի միջոցով շահագործում է շրջակա բնակչությունը, աշխատանքները հանձնարարելով աներում կատարելու համար, կամ ձեռնարկությունը կապալով տալու միջոցով այն կատարում, յերբ տարեկան յեկամուտը 125 ա. ավելի յե:

ե) յեթե տնտեսությունը, կատարելով իր ցանքի տարածությունը, սխալմամբ անտեսությամբ վարձով է տալիս փոսկան կենդանի քաչող ուսուցիչ տնտեսություններին այն դեպքում, յերբ տարեկան այդ յեկամուտը 125 ա. ավելի յե:

զ) յեթե տնտեսությունը հող է վարձակալում այնպիսի պայմաններով, փորնը շրջանային հարկային հանձնաժողովի կողմից ստրկացուցիչ են ճանաչված վարձով տվողների համար:

ը) յեթե տնտեսությունն անտեսության կամ արդյունաբերական շահագործման նպատակով վարձակալում է պտղատու կամ խաղողի այգիներ, կամ արդյունաբերական ձեռնարկություններ:

Ծանոթություն 1.—Այգիների և հողի վարձակալության, անտեսական կամ արդյունաբերական շահագործման բնույթն ու նպատակը փորնում են շրջանային հարկային հանձնաժողովները:

Ծանոթություն 2.—Վարձակալած այգին չի կարող հատկանիշ լինել տնտեսությունն անհատական կարգով հարկելու համար, յեթե տարածությունը կես դեկտամբրից պակաս է:

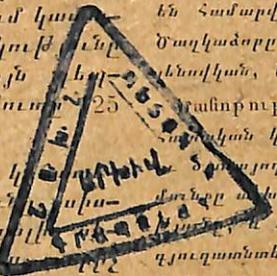
թ) յեթե տնտեսությունը վարձով է տալիս սարքավորված առանձին շենքերի բնակություն կամ ձեռնարկության համար այն դեպքում, յերբ այդ շենքերից ստացած տարեկան յեկամուտի գումարը բոլոր վայրերում բացի ամառանոցներից, 200 ուրբուց ավելի յե: Ամառանոցային վայրերում արձատեսությունները համարվում են կուլակային և հարկվում են անհատական կարգով, յեթե ընդհանուր յեկամուտը 500 ա. ավելի յե, իսկ այդ շենքերը վարձով տալուց ստացած յեկամուտը 300 ա. ավելի:

Ծանոթություն 1.—Յեթե տնտեսությունը ամառանոցային վայրերում ամառվա ամիսներին վարձով է տալիս իր բնակարանը՝ ձմեռը նարից այդ շենքում ապրելու համար, անկախ տնտեսության յեկամուտից, անհատական կարգով հարկման յենթակա յե:

Ծանոթություն 2.—Ամառանոցային վայրեր են համարվում Դելիանը, Ստեփանավանը, Ծաղկաձորը, Գորիսը, Նոր-Բայազետը, Յեկեովան, Ախտան և Ալեքուշակը:

Ծանոթություն 3.—Չի թույլատրվում անտեսության կարգով հարկել այն բանվորներին, որոնք սխալմամբ են կամ վարձու ծառայության մասին և փորնը միամամանակ ունեն փոր դյուղատնտեսություն, փորսես յեկամուտի սխալմամբ աղբյուր, նաև սեփական յենտեսության շահագործում են վարձու:

6648656-11

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՏԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՒԼԱԿՈՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Այդ բանփորձներն ու ծառայողները հարկվում են ընդհանուր կարգով, վորպես աշխատավորական դուրսացիական տնտեսություններ:

Ի) յեթե տնտեսությունն անդամները պարագլուխ են առեվտրով, վաշխառութեամբ, կամ ունեն այլ վոչ-աշխատավորական յեկամուտներ, նույն թվում նաև կրօնական պաշտամունքի ծառայողները՝ անկախ այդ աղբյուրներից ստացած դումարից:

71. Կուրակային տնտեսությունների ստացած յեկամուտները հաշվվում են գյուղատնտեսությունն ամեն մի ճյուղի վերաբերյալ առանձին և հարկվում են իրական յեկամուտների համեմատ: Դրա հետ միասին հարկվում են գյուղատնտեսությունն բոլոր յեկամուտի աղբյուրներից ստացած յեկամուտները, նույն թվում և այնպիսիները, վորոնք տվյալ շրջանի միջակ տնտեսություններում չեն հարկվում (որինակ՝ խոզաբուծություն, թռչնաբուծություն յեկամուտները և այլն):

72. Կուրակային տնտեսությունների հարկվող յեկամուտը, վորը ստացվում է գյուղատնտեսական յուրաքանչյուր յեկամուտի աղբյուրից, վորոշվում է վոչ թե յեկամուտն ու ծախքը մանրամասն հաշվելու միջոցով, այլ արևտնություն մեջ յեղած հարկման որ-յեկանների և նրանց միջին յեկամուտը բարձրացնող յուրաքանչյուր ցուցանիշների համադրատեսակով:

73. Վոչ-գյուղատնտեսական գրադմունքներից ստացած բոլոր տեսակի յեկամուտները, նույն թվում նաև աշխատավարձը, հաշվի յեն առնվում և մտցվում են հարկվող յեկամուտի մեջ 100 տոկոսով, յեթե յեկամուտները ըստացող տնտեսությունն անդամները չեն կտրել իրենց կայր տնտեսության հետ և այնտեղ ունեն հողաբաժին:

74. Անհատական կարգով հարկվող տնտեսությունների ցուցակները կազմում և նրանց յեկամուտի չափը նախապես վորոշում են գյուղական խորհուրդները: Գյուղական խորհուրդների կազմած ցուցակները և հաշված յեկամուտը քննություն են առնվում չքաղաքայինների, կոլտնտեսականների նաև միջակների ակտիվի ժողովում: Անհատական կարգով հարկվող տնտեսությունների ցուցակները վերջնական

նապես հաստատում և նրանց յեկամուտը վորոշում են շրջանային հարկային հանձնաժողովները:

Այս կամ այն տնտեսությունն անհատական կարգով հարկելու և յեկամուտը ճիշտ վորոշելու մասին կասկածներ ծագելիս, շրջանային հարկային հանձնաժողովները կատարում են տնտեսության հետադրում:

75. Անհատական կարգով հարկվող կուրակային տնտեսություններից հարկը գանձվում է հետևյալ չափով՝

Տնտեսության յեկամուտի առաջին 500 ուրբուլ յուրաքանչյուր ուրբուլց գանձվում է 20 կոպ:

500 ո. ալեւի, մինչեւ 700 ո. յեկամուտի ալեւցուկի յուրաքանչյուր ուրբուլց գանձվում է 30 կ:

700 ո. ալեւի, մինչեւ 1000 ո. յեկամուտի ալեւցուկի յուրաքանչյուր ուրբուլց գանձվում է 40 կ:

1000 ո. ալեւի, մինչեւ 3000 ո. յեկամուտի ալեւցուկի յուրաքանչյուր ուրբուլց գանձվում է 50 կ:

3000 ո. ալեւի, մինչեւ 6000 ո. յեկամուտի ալեւցուկի յուրաքանչյուր ուրբուլց գանձվում է 60 կ:

6000 ո. բարձր յեկամուտի ալեւցուկի յուրաքանչյուր ուրբուլց գանձվում է 70 կ:

76. Անհատական կարգով գյուղհարկի յենթարկված տնտեսություններին վոչ մի արատնություն չի արվում:

77. Կուրակային տնտեսություններում գյուղատնտեսական հարկի հետ միաժամանակ արհեստահարկ է գանձվում նաև այն վոչ-գյուղատնտեսական գրադմունքներից, վորոնք այդ որոնքի համաձայն յենթակա յեն արհեստահարկի, թե՛ շրջանառությունից տոկոսային հարաբերությամբ և թե՛ կայուն դուրսքներով:

78. Անհատական կարգով հարկվող կուրակային տնտեսությունների միասնական գյուղատնտեսական հարկը լըրիվ չափով վճարելու համար սահմանվում է մեկ ժամկետ՝ 68-րդ հոգվածի «ա» կետով նախատեսված շրջանների համար մինչեւ 1931 թ. սեպտեմբերի 20-ը, իսկ «բ» կետով նախատեսված շրջանների համար՝ մինչեւ 1931 թ. հոկտեմբերի 1-ը:

79. Առաջարկվում է Բան. Գյուղ.

Տեսություն ժողովատիս, Ծինժողովատիս և Դատարարություն իրենց տեղական մարմինների միջոցով խիստ կերպով հսկել, վորպեսզի վոչ մի միջակ տնտեսություն անհատական կարգով չհարկվի, իսկ այս պահանջը խիստելու դեպքում մեղավորներին յենթարկել վարչական և դատական պատասխանատվության:

ՀԱՏՎ ԱԾ 6

ՀԱՐԿԸ ԳԱՆՉՈՂ ԽԱՐՄԻՆՆԵՐԸ, ԳԻՄՈՒՄՆԵՐ ՈՒ ԳԱՆԳԱՏՆԵՐ ՏԱԼՈՒ ՅԵՎ ՔՆՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

81. Գյուղական վայրերում միասնական գյուղատնտեսական հարկի կամ պանիան կիրառելու պարտականությունը և պատասխանատվությունը դրվում է գյուղխորհուրդների և շրջանային գործկոմի վրա:

82. Գյուղական խորհուրդների վրա դրվում են հետևյալ պարտականությունները՝

ա) հաշվի առնել յեկամուտի աղբյուրները և շնչելը:

բ) կազմել նախնական ցուցակներ՝

1) լրիվ կամ մասնակի չափով գյուղ հարկից ազատվող սակավազոր տնտեսությունների:

2) այն տնտեսությունները, վորոնց մասնավոր շուկայում գյուղատնտեսական միջուկները վաճառելուց ստացած յեկամուտները յենթակա յեն գյուղհարկի:

3) անհատական կարգով գյուղհարկի յենթակա կուրակային տնտեսությունների:

դ) շրջագործկոմների հատուկ հանձնարարությամբ հաշվարկել գյուղհարկի դումարը, հաշվել հարկի յենթակա հարկվող յեկամուտը, լրացնել հարկաթերթերը, վարել առանձին հարկատուների անձնական հաշիվները և ամբողջ գյուղհարկի հաշվետվությունն ու հաշվապահությունը:

դ) հարկաթերթերը հանձնել հարկատուներին:

ե) ընդունել գյուղհարկի վճարները և սահմանված կարգով ուղարկել հարկերն ընդունող հիմարկություններին:

զ) տարերային ազեաների դեպքերում կազմել արձանագրություններ:

80. Այն ապակուրակացված տնտեսությունները, վորոնք թագրած յեկամուտներ, դրամադուրի և դուրք չունեն, յենթարկվում են գյուղհարկի անհատական աշխատավորական արևտնությունների համար սահմանված ընդհանուր հիմունքներով, բայց առանց վորեւ արտնություն ստանալու իրավունքի:

ը) վերադարձնել և հաշվադեղել գյուղհարկի դերավճարներն այն դեպքերում, յերբ գյուղխորհուրդներին հանձնարարված է հարկեր ընդունել և հարկատուների անձնական հաշիվները վարել:

թ) 93-րդ հոգվածի համաձայն տուգանել յեկամուտի աղբյուրներ թագրող հարկատուներին:

ժ) անպարտաձանաչ հարկատուների վերաբերմամբ դործադրել հարկեր գանձելու հարկադիր միջոցներ:

83. Միասնական գյուղատնտեսական հարկի կամ պանիան կիրառելու համար ամենուրեք գյուղխորհուրդներին կից, վորպես ոժանդակ մարմիններ, կազմակերպվում են գյուղհարկային հանձնաժողովներ:

Գյուղհարկային հանձնաժողովի անդամներ են հանդիսանում՝ գյուղխորհուրդի նախագահը, գյուղի յենթակա նախագահը, գյուղի համայնքի կողմից ընտրված ներկայացուցիչը, կոլտնտեսության վարչության ներկայացուցիչը և չքաղաքական խմբակի ներկայացուցիչը:

Գյուղհարկային հանձնաժողովի նախագահ է հանդիսանում գյուղխորհուրդի նախագահը:

84. Գյուղհաշվառու հանձնաժողովների վրա դրվում են հետևյալ պարտականությունները՝

ա) ստուգել և հաստատել գյուղհարկից ազատված սակավազոր տնտեսությունների ցուցակը:

բ) նախապես վորոշել յուրաքանչյուր տնտեսության վոչ-գյուղատնտեսական գրադմունքներից ստացած յեկամուտների դումարները:

դ) նախապես վորոշել այն տնտեսութեանները, յետևանքները, վորոնց գյուղատնտեսական միջերկրները մասնավոր շուկայում վաճառելուց ստացած յեկամուտները յենթակա յեն գյուղհարկի:

դ) նախապես քննել կուլակային տնտեսութեանները ցուցակը և վորոշել նրանց յեկամուտները:

ե) նախապես քննել հարկատուների գանդատները, նաև արտոնութեանները ու զեղչերի վերաբերյալ նրանց զեմուտները:

85. Շրջանային գործադիր կոմիտեաների վրա զբաղում են հետևյալ պարտականութեանները:

- ա) զեկամուտը հաշվառումը:
- բ) ստուգել գյուղխորհուրդների կողմից կարգված գյուղացուցակների և կատարված հաշվառման ճշտութեանը:
- գ) հաստատել գյուղհարկից ազատված տնտեսութեանների ցուցակը:

դ) շրջանի սահմաններում հսկել և զեկամուտը գյուղհարկի գանձման աշխատանքները:

ե) հրահանգել կորստետեսութեանները վարչութեաններին, հսկել նրանց կողմից հարկը հաշվելու վրա և ստուգել նախապես և վերջնականապես հաշված հարկի ճշտութեանը:

զ) ազատել տարերային աղետներից վնասված տնտեսութեանները՝ հարկը լրիվ կամ մասամբ վճարելուց:

ը) կիրառել որևէքով նախատեսված բոլոր զեղչերն ու արտոնութեանները: թ) գյուղհարկը գանձելու համար գործադիր հարկերի գանձման կանոնադրույթում սահմանված հարկազրկման միջոցներ:

ժ) կորստետեսութեանների հարկը հաշվելու համար անհրաժեշտ տեղեկութեանները ժամանակին չներկայացնելու կամ սխալ տեղեկութեաններ ներկայացնելու համար սուղամեղ կորստետեսութեաններին:

ի) կատարել հարկման յենթակա յեկամուտներն հաշվելու, հարկը հաշվելու, հարկաթերթերն կազմելու վերաբերյալ բոլոր աշխատանքները, բացառությամբ այն գյուղերի, վորտեղ այդ աշխատանքները զբաղված են գյուղխորհուրդների վրա:

լ) վերադարձնել և հաշվակցել գյուղ հարկի զեղծարները:

խ) վարել առանձին հարկատուների անձնական հաշիվները: ինչպես նաև ամբողջ գյուղհարկի հաշվետվութեանն ու հաշվադրությունը:

86. Շրջագործկոմիտեաների կողմից կազմակերպվում են գյուղհարկային հանձնաժողովներ հետևյալ կազմով:

ա) նախագահ— շրջագործկոմի նախագահը:

բ) անդամներ— շրջագործկոմի Ֆինրամի վարիչը, շրջագործկոմի հողբաժնի վարիչը, համապատասխան արհեստակցական կազմակերպության ներկայացուցիչը, շրջանային կուլանտմիութեան վարչության անդամը, այն գյուղի խորհուրդի նախագահը, վորի գործերը քննվում են, և շրջակային ներկայացուցիչը:

87. Շրջանային գյուղհարկային հանձնաժողովների վրա զբաղում են հետևյալ պարտականութեանները:

ա) նախապես քննել ու յեղրակացութեան ներկայացնել ժողովխորհրդի կամ Ֆինթոլկոմատին շրջանային և գյուղական յեկամտարերութեան նորմաներ սահմանելու մասին:

բ) լուծել սակավազոր կորստետեսութեանները հարկից ազատելու խնդրերը:

գ) քննել և հաստատել գյուղատնտեսական միջերկրները մասնավոր շուկայում վաճառող տնտեսութեանների զուցակը և յեկամտի գումարը:

դ) քննել և լուծել հարկատուների գանդատները:

ե) հաստատել անհատական կարգով հարկվող տնտեսութեանների ցուցակը և վորոշել նրանց յեկամուտը:

զ) պարզել հարկատուների վոչ-գյուղատնտեսական զբաղմունքներից բուտացված յեկամուտների վերջնական գումարները և վերջնականապես վորոշել նույն անտեսութեանների ընդհանուր հարկվող յեկամտի գումարները:

88. ՀԱՍՀ Ժողովխորհրդին կից կազմակերպվում է միասնական գյուղատնտեսական հարկի հանրապետական Հանձնաժողով հետևյալ կազմով— Ֆինթոլկոմ, հողթոլկոմ, Պետպլանի նախագահ, ՀԱՍՀ-ի նախագահ, Կուլկորստակերտորանի նախագահ և կենտրոնի նախագահ:

Հանձնաժողովի նախագահ— Ֆինթոլկոմ, տեղակալ— հողթոլկոմ:

Հանրապետական Հանձնաժողովի վրա զբաղում են այս վորոշումից բխող բոլոր գործնական աշխատանքների զեկամուտը և պատասխանատվությունը:

89. Բոլոր հիմնարկութեանները, կազմակերպութեաններն ու ձեռնարկութեանները (պետական, կոոպերատիվ և մասնավոր) պարտավոր են հարկային մարմիններին, շրջագործկոմի ներքին և գյուղխորհուրդներին պահանջով ներկայացնել նրանց հարկատուներին վճարած գումարների մասին տեղեկութեաններ: Այդ տեղեկութեաններում մասնանշվում են հարկատուների ազգանունը, անունն ու հայրանունը և բնակութեան վայրը (գյուղ, շրջան) նմանապես մասնանշվում են, թե ինչի համար են վճարված այդ գումարները:

90. Կորստետեսականները և անհատական տնտեսութեանները գյուղհարկի վերաբերյալ բոլոր զեմուտներն ու գանդատները տալիս են գյուղխորհուրդներին, վորոնք պարտավոր են անհապաղ հանձնելու այդ գյուղհարկային հանձնաժողովին ի քննութեան: Կյուղական հարկային հանձնաժողով-

ների վորոշումների զեմ կարելի յեմ միջոցներն գանդատ տալ շրջանային հարկային հանձնաժողովներին, վորոնց վորոշումները վերջնական են:

Հարկային հանձնաժողովները պարտավոր են ստացված զեմուտներն ու գանդատները քննել ստացված որից մեկ ամսվա ընթացքում:

91. Դիմումներ և գանդատներ տալու համար սահմանվում են հետևյալ ժամանակամիջոցները:

ա) յեկամտի աղբյուրների և շնչերի թիվ սխալ հաշվառման զեմ տրվող գանդատները, այլև արտոնութեաններ ստանալու վերաբերյալ զեմուտները, բացի տարերային աղետների մասին հարուցվող միջնորդութեաններից, տրվում են հարկաթերթեր վճարողին հանձնելուց հետո մեկ ամսից վոչ ու:

բ) տարերային աղետների հետևանքով արտոնութեաններ ստանալու վերաբերյալ զեմուտները տրվում են հաշվառման ժամանակ, յեթև աղետը տեղի յե ունեցել միջև հաշվառումը և աղետից հետո 15 օրվա ընթացքում, յեթև աղետը տեղի յե ունեցել հաշվառումից հետո:

92. Դիմումների և գանդատների տալը չի դադարեցնում հարկի գանձումը:

ՀԱՏՎԱԾ 7

ՀԱՐԿԱՏՈՒՆԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

93. Հարկատուներն իրենց յեկամտի աղբյուրները հարկն գանձող մարմիններից թաղցնելու համար տուգանվում են վարչական կարգով, կամ յենթարկվում են դատական պատասխանատվության:

Տուգանքը նշանակում են գյուղխորհուրդները: Թաղցնելու համար վորոշած տուգանքի գումարը չի կարող 5 անգամից ավելի լինել հարկի այն չափից, վորը կարկատեր յեկամտի աղբյուրը թաղցնելու հետևանքով:

Տուգանելու վերաբերյալ գյուղխորհուրդների վորոշումների զեմ կարելի յե գանդատ տալ շրջանային գործադիր կոմիտեաններին, վորոնց վորոշումները վերջնական են:

94. Կորստետեսութեանների հարկը հաշվելու (20-րդ հոդ.) համար ժամանակին անհրաժեշտ տեղեկութեան-

ներ չներկայացնելու, ինչպես նաև սխալ տեղեկութեաններ ներկայացնելու զեպում, մեղավոր անձանց վրա զբաղում է 25 օ. տուգանք:

95. Սահմանված ժամկետներին հարկ չվճարող հարկատուների վերաբերմամբ կիրառվում են հարկերի գանձման մասին կանոնադրությամբ նախատեսված միջոցներ:

Մասնավորապես հարկ չվճարողների դույքը ցուցակազրկվում է և վաճառվում, իսկ հարկն ուշացնելու պատճառով յուրաքանչյուր ուշացած օրվա համար տույժ է գանձվում:

Կորստետեսութեաններից— 0,1 տոկոս:

Անհատական աշխատավորական տնտեսութեաններից— 0,2 տոկոս:

Կուլակային տնտեսութեաններից— 1 տոկոս:

ՀԱՏՎ ԱԾ 8

ԳՄՆՉՎԱԾ ՀԱՐԿԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ

96. Գյուղհարկի բոլոր մուծումները հատկացվում են տեղական միջոցների ոգտին և բաշխվում են գյուղական ու շրջանային բյուջեների միջև:

97. Անմիջաբար գյուղական բյուջեին հատկացվում է գանձված հարկի այն մասը, վերը կառավարի ԱՍՖՆՀ որենադրությամբ, սակայն ավելի գյուղում գանձված հարկի 50 տոկոսից վոչ պակաս:

98. Գյուղհարկի գանձված ամբողջ

գումարը, բացի գյուղական բյուջեին հատկացված մասից, մտցվում է շրջանային բյուջեյի յեկամտային մասը:

Շրջանային բյուջեյով անցկացվող գյուղհարկի գանձված գումարի մի մասը հատկացվում է շրջանային կարգավորման ֆոնդին, սակավադր գյուղական բյուջեներն ուժեղացնելու համար: Այդ մասի չափը ամեն մի շրջանի համար սահմանում է ՀԱՍՀ Ժողկոմխորհը:

ՀԱՏՎ ԱԾ 9

ԱՅՍ ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿԱՆՈՆՆԵՐՆ ՈՒ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

99. Այս կանոնադրության կիրառման վերաբերյալ բոլոր հրահանգների և կանոնների հրապարակման պատասխանատվությունը ղրվում է ՀԱՍՀ Ֆինանսկոմատի վրա:

Ժողովրդական կոմիտեաների Խորհրդի նախագահ՝
Ս. ՏԵՐ-ԳՍԲՐԻԵԼՅԱՆ

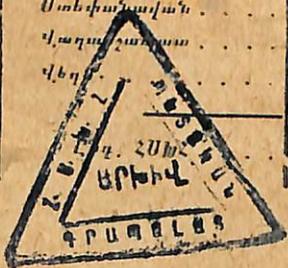
Ժողովրդական կոմիտեաների Յերեվան Խորհրդի գործերի կառավարիչ՝
Ի. ԿԱՐԱԳԵՏՅԱՆ

ՊԵՏՆՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆ, ՅԵՐԵՎԱՆ

1931 թ. ԳՅՈՒՂԱՐԿԻ ՈՐՅԵԿՏՆԵՐԻ ՅԵՎԱՄՏԱՐԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐՆ ԸՍՏ ՀՍԻՋ ՅԵՎ ՆՐԱ Ծ Ր Զ Ա Ն Ն Ե Ր Ի

Ա. Ն. Ը. Ը. Կ. Կ. Կ. Կ.	ՈՐՅԵԿՏՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ	ՀՈ Ղ Ա Գ Ո Ր Ծ Ո Ի Թ Յ Ո Ի Ն										ԿԵՆԴԱՆԱՐՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ					ՄԵՆԱԿՐՈՒԾ			
		ՄԵԿ ՀԵԿՏԱՐ տարածութեան յեկամտաբերութեանը ուղղութիւններով										ՄԵԿ գլուխ անասունի յեկամտաբերութ. ուղղութիւններով					ՄԵԿ փեթակ յեկամտաբ. օ.			
		ՅՈՒՐ	Բամբակ	Չափակ	Ծխախոտ	Կարտոֆիլ	Բանջարանոց բուստան	Սաղորդ սոյակն.	Պարտառ սոյակ.	Սնունդայգ	Ցանովի խոտ և կերի արմատայգ	Թփանոց	Կովերու մասանի. ցուխը ցիւր և ջրղլներ	Յնգներ և գոմեջներ	Ուղտիկ	Եշեր	Կրկնաբանիկ և ձիեր	Նախապէս	ՓԵԹԱԿՆԵՐ	
1.	Արարան	41-70	-	-	-	52	145	-	-	15	42	-	16	17	15	17	6	3	8	5
2.	Ալլանդիերդի	45-70	-	-	260	52	205	164	275	18	46	100	17	17	15	17	6	3	8	8
3.	Ախտա	45-70	-	-	-	52	126	-	275	15	46	-	16	17	15	17	6	3	8	5
4.	Աղբարա	38-70	-	-	-	52	142	-	-	17	39	-	19	17	15	17	6	3	8	5
5.	Աշտարակ	59-60	52	-	260	52	174	380	275	15	60	-	12	17	15	17	6	3	8	5
6.	Բատարդեշար	53-70	-	-	260	52	126	-	-	16	54	-	16	17	15	17	6	3	8	5
7.	Դարալոգյազ	48-70	52	230	260	52	174	290	275	12	49	100	13	17	16	17	6	3	8	5
8.	Դուրբյանդ	53-70	-	-	-	52	142	-	-	15	54	-	16	17	15	17	6	3	8	5
9.	Գորիս	46-70	-	-	-	52	103	185	275	13	47	100	14	17	15	17	6	3	8	5
10.	Դիլիջան	40-70	-	-	260	52	200	-	275	17	41	-	19	17	15	17	6	3	8	5
11.	Թալին	48-70	-	230	260	52	142	-	275	12	49	-	15	17	15	17	6	3	8	5
12.	Իջևան	49-60	-	-	260	52	200	165	275	16	50	100	17	17	15	17	6	3	8	5
13.	Կասալբ	57-60	-	-	260	52	172	200	275	15	58	100	14	17	15	17	6	3	8	5
14.	Ղամարլու	111-20	52	230	260	52	307	427	275	16	112	-	12	17	15	17	6	3	8	5
15.	Ղարաբիլիսա	43-70	-	-	-	52	205	-	275	19	44	-	18	17	15	17	6	3	8	5
16.	Ղափան	43-70	-	230	260	52	102	-	275	10	44	100	11	17	15	17	6	3	8	5
17.	Ղուրդուղուլի	114-20	52	230	260	52	291	370	275	16	115	100	12	17	15	17	6	3	8	5
18.	Մարտունի	45-70	-	-	260	52	126	-	275	16	46	-	16	17	15	17	6	3	8	5
19.	Մոլլա-Գյոյաշա	49-60	-	-	-	52	142	-	-	16	50	-	16	17	15	17	6	3	8	5
20.	Մեղրի	57-60	52	230	260	52	190	419	275	12	58	100	13	17	15	17	6	3	8	5
21.	Նոր-Բայազետ	42-70	-	-	260	52	126	-	-	16	43	-	16	17	15	17	6	3	8	5
22.	Սիսիան	45-70	-	-	260	52	103	-	275	15	46	100	15	17	15	17	6	3	8	5
23.	Շամշաղին	45-70	-	-	260	52	205	165	275	14	46	100	16	17	15	16	6	3	8	5
24.	Ստեփանազան	51-60	-	-	-	52	205	-	275	23	52	-	22	17	15	17	6	3	8	5
25.	Վաղարշապատ	101-30	52	230	260	52	290	385	275	16	101	100	11	17	15	17	6	3	8	5
26.	Վեդի	79-50	52	230	260	52	142	390	275	15	80	-	12	17	15	17	6	3	8	5
		52	52	230	260	52	230	370	275	18	52	100	16	17	15	17	6	3	8	5

995-1

11

25284

5-